

**การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ**

**Applicability of New Public Management Approaches in Supporting the Roles of
Private Sector in the Funeral Ceremony**

พระมหาไพฑูรย์ วรรณบุตรและ หลวัน ชูเพ็ญ

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การจัดการศพและพิธีกรรมงานศพในปัจจุบัน (2) การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ และ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยตัวแทนกรรมการสมาคมของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์แห่งประเทศไทย 74 คน พระภิกษุระดับผู้บริหารวัด 84 รูป และเจ้าภาพงานศพ 84 คน รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บริหารกิจการร้านค้าเกี่ยวกับสินค้าและการบริการพิธีกรรมงานศพ 13 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าทางสถิติ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนั้นได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดการศพและพิธีกรรมงานศพในปัจจุบัน มี 48 ปัจจัย (2) การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ มี 46 ปัจจัย (3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพประกอบด้วย กฎหมายในการจัดการศพและพิธีกรรมงานศพ ความต้องการสินค้าและการบริการของภาคประชาชน และนโยบายของภาครัฐ ส่วนข้อเสนอแนะคือรัฐบาลต้องมีกฎหมายที่สนับสนุนและกำกับในเรื่องนี้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่, พิธีกรรมงานศพ, บทบาทภาคเอกชนในพิธีกรรมงานศพ

Abstract

This research aims to study : (1) the funeral service and funeral ceremony at present; (2) the applicability of new public management (NPM) approaches in supporting the private sector to play a part in serving the funeral ceremony and (3) factors affecting the application of private sector providing funeral service. Questionnaires were used as tools to collect data from 74 representatives of Cremation Association of Thailand, 84 high-ranking monks, 84 funeral ceremony hosts, 13 shop owners and entrepreneurs who provide necessary accessories. The research has adopted mixed methodologies by using both quantitative and qualitative data. Quantitative analysis is shown by statistics and qualitative information covering recommendations have been shown with analytical explanation. The

research has revealed that (1) 48 factors show the possibility of application of NPM in the funeral ceremony (2) there are 46 factors affecting the success of MPM application (3) The factors affecting the studied applicability comprise concerned laws and regulations, the people's demand of goods and services, and certain public policies on these.

Keywords: new public management, funeral ceremony service

ความนำ

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management) เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารงานภาครัฐอันเนื่องมาจากหลักการบริหารงานแบบเดิมไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เพียงพอรวมทั้งยังขาดประสิทธิภาพในการจัดการ (จุฬพล หนิมพานิช, 2550) เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ภาครัฐจะต้องทำหน้าที่แข่งขันกับกระแสโลกาภิวัตน์ จึงเป็นการไม่เพียงพอสำหรับการบริหารภาครัฐที่ใช้ระบบและวิธีการบริหารจัดการแบบเดิมทั้งหมด ในขณะเดียวกันได้ให้ความสำคัญโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงาน คือเพื่อต้องการสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนในรูปของการบริการที่เอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง หรือเป็นเป้าหมายของการดำเนินงาน

จากการที่การบริหารแบบเดิมยังขาดประสิทธิภาพนั้นทำให้องค์การภาครัฐสมัยใหม่ซึ่งมีกระบวนการบริหารครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหันมาให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแนวคิด เทคนิค และวิธีการบริหารจัดการแบบเอกชนมาประยุกต์ใช้กับการบริหารภาครัฐมากขึ้น (เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2556) เนื่องจากปัจจุบันทิศทางแนวโน้มของภารกิจภาครัฐ และองค์การภาครัฐ ที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปในเรื่องของการส่งมอบสินค้าหรือการบริการแก่ประชาชน ดังนั้นการนำแนวคิดเป็นต้นดังกล่าวมาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการการบริการสาธารณะย่อมส่งผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการดำเนินชีวิตประชาชนผู้รับบริการ

เพราะว่าการดำเนินชีวิตประจำวันของคนล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริการอย่างใดอย่างหนึ่งแทบทั้งสิ้น อีกทั้งมนุษย์ในสังคมไม่ได้อยู่คนเดียวจึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่นในสังคมด้วย ซึ่งปัจจุบันแนวคิดการบริการได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนเราอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (จิตตินันท์ เฑาะคุปต์, 2555) อีกทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตและความต้องการของคนได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเป็นอยู่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดความต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต้องการความสะดวกสบายมากขึ้น ตลอดจนต้องการบริการที่รวดเร็วและง่ายขึ้น สิ่งเหล่านี้เกี่ยวพันกับเรื่ององค์ประกอบและลักษณะของการบริการที่หน่วยงานหรือภาครัฐจัดหาหรือจัดจ้ดบริการ รวมถึงเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการที่อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2554)

ในสมัยปัจจุบันการบริการสาธารณะถูกยกขึ้นมากล่าวมากขึ้น ในแง่ของการบริการที่รัฐเป็นผู้จัดทำหรือดำเนินการเพื่อจัดบริการแก่ประชาชน นอกจากนี้ยังได้กล่าวกันอย่างกว้างขวางว่าสำหรับการบริการบางอย่างที่ภาครัฐไม่ได้จัดทำหรือดำเนินการเอง ก็ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนจัดทำหรือดำเนินการ ซึ่งการบริการสาธารณะนั้นจะต้องทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ และเป็นการบริการที่ต้องจัดให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์กันทุกคน และถ้าจะให้เป็นการบริการที่จะเป็นธรรมกับทุกฝ่ายจึงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนจัดทำหรือดำเนินการก็ควรที่จะออกเป็น

กฎหมายกำหนดไว้ให้ชัดเจน (หลวง ชูเพ็ญ, 2555) โดยจากแนวคิดการบริการแก่ผู้รับบริการตามแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่สามารถสรุปได้ว่า การจัดการบริการที่ทั่วไปแก่คนทุกหมู่เหล่า ควรที่จะมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจจะเป็นของภาครัฐหรือภาคเอกชนดำเนินการส่งต่อการบริการให้แก่ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยรวม ซึ่งการจัดการบริการที่มีลักษณะเป็นระบบ มีองค์ประกอบที่สำคัญหกประการ คือ หนึ่ง หน่วยงานและบุคคลที่ทำหน้าที่จัดบริการ สอง ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร สาม กระบวนการและกิจกรรมสี่ ช่องทางการจัดบริการ ห้า ผลผลิตหรือตัวบริการ และหก ผลกระทบหรือคุณค่าที่มีต่อผู้รับบริการ จึงกล่าวได้ว่าการจัดการบริการแก่สาธารณชนมักจะเริ่มต้นจากความจำเป็นและความต้องการของประชาชน (เทพศักดิ์ บุญรัตน์, 2554) ในขณะที่เดียวกันภาครัฐต้องหันมาทบทวนบทบาทว่าสิ่งใดควรทำเองและสิ่งใดควรปล่อยให้ภาคเอกชนทำ แต่อย่างไรก็ตามภาครัฐควรเข้าไปควบคุมการจัดทำหรือดำเนินการต่างๆ เพราะหากปล่อยเสรีแล้วผู้ประกอบการภาคเอกชนอาจผูกขาดในกิจการนั้นๆ หรืออาจเรียกร้องค่าตอบแทนสูงอย่างไม่เป็นธรรม อันจะทำให้ประชาชนในฐานะผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อน ดังนั้นภาครัฐจึงควรเข้ามาควบคุมดูแลเพื่อให้ภาคเอกชนรับผิดชอบในการผลิตสินค้าและการบริการที่มีคุณภาพและมีความเป็นธรรมต่อสาธารณชน อีกทั้งควรกำหนดราคาให้ผู้รับบริการมีความสามารถจะรับได้ ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนของประเทศแล้ว ยังเป็นการเพิ่มผลผลิตและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการก่อให้เกิดรายได้ให้กับประเทศในแง่ของการเสียภาษีอากรที่ต้องจ่ายให้แก่รัฐด้วย (เชาว์โรจนแสง, 2531)

นอกจากนี้กระแสสังคมสมัยใหม่ ย่อมจะเห็นว่ามีมนุษย์มีการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันที่ต้องการความสะดวกสบายในการรับบริการเพื่ออำนวยความสะดวก

สุขต่อชีวิตเพิ่มมากขึ้น (สุพร เสียนสลาย, 2554) ซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐหรือเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินการย่อมเป็นเรื่องที่ประชาชนมุ่งหวังทั้งนั้น อีกทั้งสังคมสมัยใหม่ภาคประชาชนได้เข้ามาตัดสินใจในการรับบริการสาธารณะทุกเรื่องเกี่ยวกับตนและคนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันด้วย และในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่เป็นครอบครัว สังคม หมู่คณะ หน่วยงาน และองค์กรดังกล่าว ในช่วงของชีวิตหนึ่งเมื่อบุคคลในครอบครัวหรือคนที่ตนรู้จักเกี่ยวข้องกันถึงแก่ความตาย จึงทำให้เกิดภารกิจหรือกิจกรรมที่ควรทำต่อคนตาย นั่นก็คือการจัดงานศพ ซึ่งจัดตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีเป็นพิธีกรรมตามความเชื่อของคนในสังคมไทยและตามความเชื่อที่เป็นพิธีกรรมตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือที่มีความผสมผสานกันและปฏิบัติสืบต่อกัน ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ จะประกอบไปด้วยรูปแบบขั้นตอนอันเป็นวิธีการที่เป็นลำดับ โดยในปัจจุบันการดำเนินการจัดงานศพ มีองค์ประกอบที่ต้องทำในขณะที่มีการตายเกิดขึ้นไปจนถึงวัตถุประสงค์ของการจัดงานศพ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศพตามแนวทางของกฎหมาย รวมถึงการต้องจัดหาสิ่งของที่ต้องใช้ในงานศพ อีกทั้งยังมีเรื่องของพิธีกรรมทางศาสนา (ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, 2525) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในองค์ประกอบส่วนนี้ย่อมทำให้เกิดมีสินค้าและการบริการ ภารกิจการจัดสินค้าและการบริการเกี่ยวกับการจัดงานศพทั้งนี้ทำให้เกิดภาระในการใช้จ่ายขึ้นสำหรับเป็นค่าสินค้าและบริการในการจัดพิธีศพเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่เป็นเจ้าภาพทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้นผู้วิจัยเห็นว่า หากจัดให้มีบริการ เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจรับบริการโดยยังเปิดให้มีการแข่งขันกันการบริการอย่างถูกต้องและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐโดยมีกฎหมายที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับสินค้าและการบริการทุกประเภทย่อมจะสามารถทำการเปรียบเทียบระหว่างข้อดี ข้อเสีย หรือเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ ซึ่ง

แน่นอนว่าประชาชนจะตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย หรือตนได้ผลประโยชน์มากกว่าค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป (จักร ดิงศกัทธิย์ และกฤษฎา ปราโมทย์ธนา, แปล, 2552) และที่สำคัญหากมีการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันในการจัดหาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดพิธีกรรมงานศพแก่ประชาชนมากขึ้นเท่าใด ผลที่เกิดขึ้นจะทำให้ประชาชนมีทางเลือกมากขึ้นเท่านั้น กล่าวคือเมื่อไม่พึงพอใจต่อการใช้บริการใด ก็หยุดไปขอรับบริการนั้น และไปขอรับบริการจากหน่วยงานอื่นแทน (เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์, 2554)

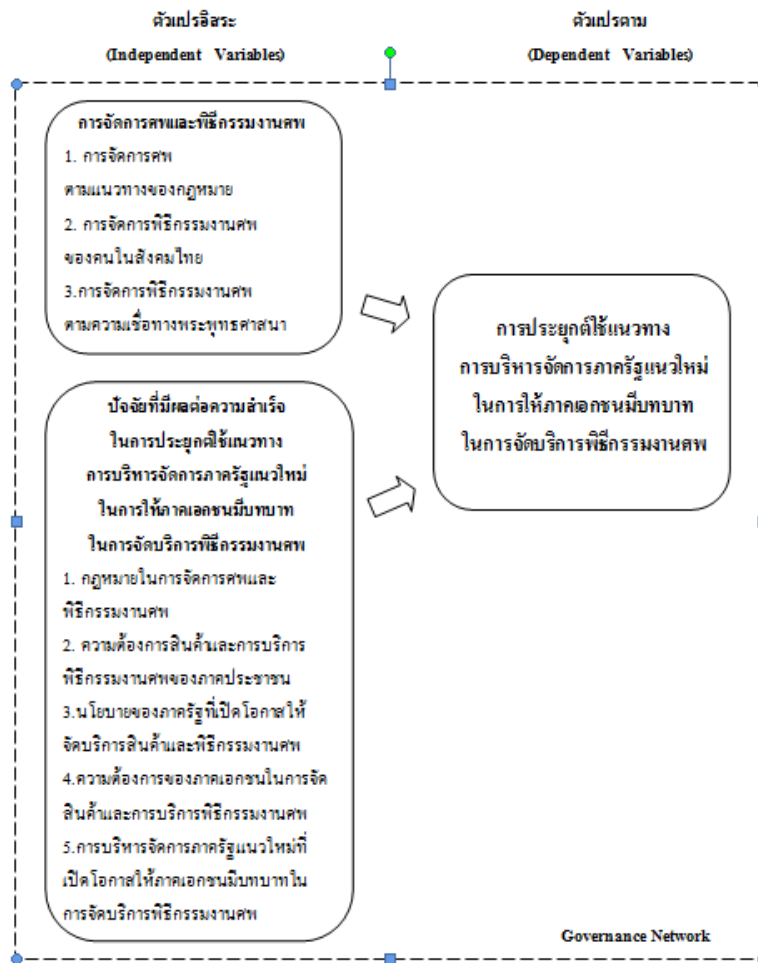
การวิจัยนี้ต้องการนำเอาแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่เกี่ยวกับการจัดบริการแก่ประชาชนมาประยุกต์ใช้ในพิธีกรรมงานศพโดยการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้ดำเนินการจัดบริการในพิธีกรรมงานศพที่เป็นเรื่องของสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นการนำเสนอรูปแบบใหม่ โดยการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้ดำเนินการจัดบริการนั้น จะมีการคำนึงถึงการจัดทำในสถานที่อันเหมาะสม เพื่อจะไม่ให้เกิดมลภาวะขึ้นกับชุมชน และยังสนับสนุนการจัดบริการพิธีกรรมที่เป็นความเชื่อตามแนวทางของศาสนาซึ่งเป็นความต้องการของผู้เป็นเจ้าภาพที่ขอรับบริการ ดังนั้นการให้ภาคเอกชน

เข้ามาดำเนินการจัดบริการในพิธีกรรมงานศพที่เป็นเรื่องของสินค้าและบริการนั้นจะเกิดประโยชน์ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ทั้งนี้รัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลด้วยการออกกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (David Levi-Faur, 2012)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การจัดการศพและพิธีกรรมงานศพในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่
- แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารปกครอง
- แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการบริการ
- แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศพและพิธีกรรมงานศพ

ศพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเชิงสำรวจนี้ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาหนึ่งพร้อมกันทั้งหมดเพียงครั้งเดียว

เท่านั้น โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย (1) ตัวแทนของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐ ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 76 คน (2) ตัวแทนของพระภิกษุระดับผู้บริหารวัดในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 86 รูป และ (3) ตัวแทนของเจ้าภาพงานศพทั่วไป จำนวน 88 คน นอกจากนี้ยังได้ใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้บริหารร้านค้าที่

จัดบริการสินค้าและการบริการพิธีกรรมงานศพ จำนวน 13 คน/ร้านค้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่เป็นเครื่องมือซึ่งสร้างขึ้นจากการประมวลแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยที่เครื่องมือทั้งสองประเภทมีส่วนประกอบด้วย (1) เครื่องมือประเภทแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยแบบสอบถามมีทั้งแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อตัวแปรอิสระ มีข้อความทั้งสิ้น จำนวน 48 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อตัวแปรตาม มีข้อความทั้งสิ้น จำนวน 46 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นโดยใช้กรอบ SWOT คือ จุดแข็งหรือจุดเด่น จุดอ่อนหรือจุดด้อย โอกาส และอุปสรรคหรือภัยคุกคามที่มีต่อตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นอื่น ๆ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ มีลักษณะของข้อความถามเป็นแบบปลายเปิดที่กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้อย่างเป็นอิสระ แต่ต้องอยู่ภายใต้ข้อความที่กำหนดไว้ นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดสอบใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น เพื่อตรวจสอบว่าข้อความถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการตลอดจนมีความเหมาะสม หรือมีความยากง่ายเพียงใด โดยใช้วิธี

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha-Coefficient) ในการวิจัยนี้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 94 ข้อ เท่ากับ 0.980

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนนี้ มีวิธีดำเนินการที่สำคัญดังนี้คือ เก็บรวบรวมข้อมูลประเภทแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ พจนานุกรม วารสาร หนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย และสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบอื่นๆ จากนั้นนำมาประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อใช้สร้างเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยเฉพาะการนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 2 ประเภทคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ และค่าร้อยละโดยนำเสนอผลใน

รูปแบบของตารางและการบรรยาย 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) เพื่อหาค่าน้ำหนักของตัวแปรที่แตกต่างกันซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ โดยจะนำเสนอผลในรูปแบบของตารางและการบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลในรูปแบบการพรรณนาบรรยาย ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นการสรุปประเด็นจากแบบสอบถามในส่วนที่ 4 ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยการจัดกลุ่มข้อความที่มีความเกี่ยวข้องกันและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางและการบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ” นี้ สามารถแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยออกได้เป็น 3 ประเด็น

1. การจัดการศพและพิธีกรรมงานศพในปัจจุบัน พบว่า (1) การจัดการศพตามแนวทางของกฎหมาย จำนวน 5 ข้อ อาทิเช่น การแจ้งตาย การขอใบมรณบัตร การขอน้ำหลวงอาบศพ(2) การจัดการพิธีกรรมงานศพในสังคมไทย จำนวน 34 ข้อ อาทิ การบอกทางให้ผู้ที่ไม่ได้ตาย การอาบน้ำแต่งตัวศพ การรดน้ำศพ การมัดศพ การใส่เงินเหรียญในปากศพ การจัดตั้งศพ การบรรจุศพในโลง การตามไฟหน้าศพ การจัดอาหารเช่นศพ การเคาะโลงศพ การอยู่เป็นเพื่อนศพ มหรสพในงานศพ

(3) การจัดการพิธีกรรมงานศพตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา จำนวน 9 ข้อ อาทิ การสวดอภิธรรมศพ การแสดงธรรม การทำบุญครอบรอบวันตาย การบวชหน้า

2. การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ต่อความเป็นไปได้ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ พบว่า มีจำนวน 46 ข้อ อาทิเช่น การให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการบริการการแจ้งตาย การให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการบริการการขอใบมรณบัตร การให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการบริการการขอน้ำหลวงอาบศพ การขอโกศพระราชทาน การให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการบริการการขอพระราชทานเพลิงศพ การให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการบริการการบอกทางให้ผู้ที่ไม่ได้ตาย การให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการบริการการอาบน้ำแต่งตัวศพ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ประกอบด้วย กฎหมายในการจัดการศพและพิธีกรรมงานศพ ความต้องการสินค้าและการบริการของภาคประชาชน นโยบายของภาครัฐที่เปิดโอกาสให้จัดบริการสินค้าและพิธีกรรมงานศพ ความต้องการของภาคเอกชนในการจัดสินค้าและการบริการ และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ” มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และ (2) การอภิปรายสรุปผลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์การจัดการศพและพิธีกรรมงานศพในปัจจุบัน

1.1 ศึกษาวิเคราะห์การจัดการศพและพิธีกรรมงานศพในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า มีการจัดการศพตามแนวทางของกฎหมาย การจัดการพิธีกรรมงานศพตามจารีตประเพณีของคนในสังคมไทย และการจัดการพิธีกรรมงานศพตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

1.2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ซึ่งการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ พบว่ามีทั้งหมด 46 ปัจจัย โดยแบ่งเป็น (1) การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการการจัดการศพตามแนวทางของกฎหมาย จำนวน 5 ปัจจัย (2) การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการการจัดการพิธีกรรมงานศพในสังคมไทย จำนวน 34 ปัจจัย และ (3) การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการการจัดการพิธีกรรมงานศพตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา จำนวน 7 ปัจจัย

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ประกอบด้วย กฎหมายในการจัดการศพและพิธีกรรมงานศพ ความต้องการสินค้าและการบริการของภาคประชาชน นโยบายของภาครัฐที่เปิดโอกาสให้จัดบริการสินค้าและพิธีกรรมงานศพ ความต้องการของภาคเอกชนในการจัดสินค้าและการบริการ และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์ใช้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการพิธีกรรมงานศพ ซึ่งครอบคลุมข้อมูลในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดบริการการจัดการศพและพิธีกรรมงานศพ โดยเป็นการสรุปผลจากแบบสอบถามในส่วนของประเด็นข้อคิดเห็นด้วยการใช้กรอบ SWOT สามารถสรุปผลดังนี้

2.1 จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strength-S)

หมายถึง ข้อดีที่เกิดจากการจัดการศพตามแนวทางของกฎหมาย พบว่ามีข้อมูลที่มีความพร้อมสมบูรณ์เหมาะสม แต่ควรระบายนละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศพ ว่าควรฝังหรือเผาที่ใด ควรมีกฎ ระเบียบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดศพ หรือทำลายศพ

2.2 จุดอ่อนหรือจุดด้อย (Weaknesses-W)

หมายถึง ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดการศพตามแนวทางของกฎหมาย พบว่า มีจุดอ่อนหรือจุดด้อย เป็นต้นว่าการแจ้งออกใบมรณบัตร ที่ต้องไปแจ้งยังท้องที่ที่ผู้ตายเสียชีวิต ซึ่งถ้ากรณีมีการเสียชีวิตที่ท้องที่ห่างไกล จะต้องมีการระในการดำเนินการจึงทำให้เกิดความยากลำบาก

2.3 โอกาส (Opportunities-O)

หมายถึง การเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมในการที่จะให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศพ พบว่าโอกาสที่เอกชนสามารถทำได้ทุกเรื่องโดยทำให้ครบวงจรแบบบูรณาการตั้งแต่พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการศพ

2.4 อุปสรรคหรือภัยคุกคาม (Threats -T)

หมายถึง ข้อจำกัดที่จะเกิดจากการที่จะให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยดำเนินงาน พบว่า ทุกเรื่องจะเป็นอุปสรรคไปหมดเพราะเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

ระดับนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่าภาครัฐควรนำเอาแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ รวมถึงการบริหารปกครองแบบเครือข่ายเพื่อช่วยดำเนินการให้สามารถเป็นภาระหน้าที่ของตลาดหรือภาคเอกชนได้มากขึ้น (privatization) มาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการจัดการศพและพิธีกรรมงานศพ ด้วยการช่วยให้มีกลไก เช่นกฎหมายที่จะเป็นเครื่องมือในการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการภารกิจหรือกิจการที่เป็นสินค้าและการบริการประชาชน

ระดับปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาวิจัย มีแนวปฏิบัติดังนี้

ภาครัฐควรช่วยให้มีกลไกเช่นกฎหมายที่จะเป็นเครื่องมือในการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการภารกิจหรือกิจการที่เป็นสินค้าและการบริการประชาชน ซึ่งรัฐมีบทบาทตั้งหน่วยงานในการควบคุม (regulator) ให้มีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันในการจัดหาสินค้าและบริการ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการบริการ

ภาคเอกชนดำเนินการจัดบริการ ควรจะมีการคำนึงถึงการจัดทำในสถานที่อันเหมาะสม เพื่อจะไม่ให้เกิดมลภาวะขึ้นกับชุมชน โดยการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์การที่เอื้อต่อการจัดบริการ และการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

บทบาทการบริหารปกครองภาครัฐในการควบคุม (Regulator) การจัดหาสินค้าและบริการพิธีกรรมงานศพให้มีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการบริการประชาชน

การพัฒนารูปแบบในการให้ภาคเอกชนมีบทบาทการบริหารจัดการสถานที่ฌาปนกิจที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จิตตินันท์ เชชะคุปต์. (2555). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตวิทยาดูแลศพ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จักร ดิงศกัทธิ์ และกฤษฎา ปราโมทย์ธนา, (บรรณาธิการ). (2552). *Governing by Network การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่าย : มิติใหม่ของภาครัฐ*. กรุงเทพฯ ฯ แอคทีฟ พรินท์.
- จุมพล หนิมพานิช. (2550). *การบริหารจัดการภาครัฐใหม่: หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เชาว์ โรจนแสง. (2531). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2554). *ทิศทางและแนวโน้มของการบริการสาธารณะ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. (2525). *สังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2554). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: Diamond in business world.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2556). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

หจวน ชูเพ็ญ. (2555). *หลักการประยุกต์และปัญหาพื้นฐานบางประการของหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่*.

เอกสารวิชาการเพื่อประกอบการบรรยายสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปีพุทธศักราช 2555.

สุรพร เลี่ยนสลาย. (2554). *การบริหารการดำเนินงานบริการสาธารณะ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Davit Levi - Faur. (2012). *Governance*. New York: Oxford University Press.

